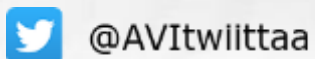

Sosiaali- ja terveysvaliokunta 15.10.2024

- hallituksen esityksestä HE 127/2024 vp.

Ikäihmisten ympäri vuorokautinen palveluasuminen - henkilöstömitoitus

20 § Henkilöstö

- Toimintayksikössä on oltava henkilöstö, jonka määrä, koulutus ja tehtävä rakenne vastaavat toimintayksikön palveluja saavien iäkkäiden henkilöiden määrää ja heidän toimintakykynsä edellyttämää palvelun tarvetta ja joka turvaa heille laadukkaat palvelut. Jos toimintayksikön tiloissa hoidettavana olevan iäkkään henkilön toimintakyky on alentunut siten, että hän tarvitsee huolenpitoa vuorokaudenajasta riippumatta, toimintayksikössä on oltava riittävästi henkilöstöä kaikkina vuorokauden aikoina.

“ Arvokas vanhuus on ihmisoikeus

Aluehallintovirasto

- Valtakunnallisesti vanhusten ympärivuorokautisen palveluasumisen paikkoja on vähennetty ja ollaan vähentämässä edelleen
- Ympärivuorokautiseen palveluasumiseen pääsyn kriteerit ovat tiukentuneet → asiakkaat ovat palvelun piiriin tullessaan entistä huonokuntoisimpia
- RAI-arviointien perusteella asiakkaiden hoidon tarve on ympärivuorokautisessa palveluasumisessa pääsääntöisesti korkeampi kuin 0,6 mitoitus
- Asiakkaat ovat yhä useammin vaikeasti muistisairaita, heillä on keskivaikeita kognitiivisia häiriöitä ja he ovat somaattisesti vaativahoitoisia
- Keskimääräinen asumisaika on lyhentynyt. Osa asukkaista siirtyy saattohoitoon pian ympärivuorokautiseen palveluasumiseen tultuaan
- Saattohoidon toteuttaminen edellyttää huomattavasti korkeampaa henkilöstömitoitusta

Valvontahavaintoja, henkilöstöstä

- Yksiköissä, joissa on korkeampi henkilöstömitoitus ja riittävä määrä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöitä, on myös parempi henkilöstön saatavuus ja pysyvyys
- Henkilöstömitoitus, joka vastaa riittävästi asiakkaiden palvelutarpeisiin, lisää samalla myös henkilöstön työhyvinvointia ja sitoutumista työhön
- Useissa yksiköissä henkilöstörakenne on nyt jo puutteellinen. Työvuoroissa on opiskelijoita, hoiva-avustajia sekä kansainvälisiä hoitajia, joilla ei ole riittävä osaamista tai tarvittavaa kielitaitoa laadukkaisiin vanhustenhuollon palveluihin
- Vanhuspalvelulain 3 a §:n 3 momentin mukaan työvuoron henkilöstö ei saa koostua pelkästään lain 1 momentin 9–12 kohdassa tarkoitetuista työntekijöistä eikä 2 momentissa tarkoitetuista opiskelijoista
→ riittävän vähimmäishenkilöstömitoituksen ohella on voitava varmistaa sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden riittävä määrä toimintayksiköissä kaikkina aikoina

Valvontahavainnot

- Palveluntuottajat suunnittelevat hoivayksikköjen työntekijämitoituksen vähimmäisvaatimuksen mukaan
 - Henkilöstömitoituksen vähimmäismitoitus 0,6 tulee olemaan jatkossa kategorisesti hoivayksiköiden henkilöstömitoitus
- Hyvinvointialueet ovat ennakoineet vähimmäismitoituksen laskua
 - Palveluntuottajien kanssa käydään neuvotteluja hintojen alennuksista
 - Palveluntuottajien on vähennettävä yksikköjen kustannuksia

Onko asiakkaiden palvelutarve tosiasiallisesti vähentynyt?

Valvontahavainnot, palvelusta

Vanhuspalvelulain 19 §:n mukaan iäkkäälle henkilölle tarjottavien sosiaali- ja terveyspalvelujen on oltava laadukkaita ja niiden on turvattava hänelle hyvä hoito ja huolenpito

- Riittämätön henkilöstömäärä vähentää asiakkaiden osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksia omassa arjessaan
- Esimerkiksi asiakkaiden mahdollisuus ulkoiluun ei toteudu tälläkään hetkellä voimassa olevalla vähimmäishenkilöstömitoituksella 0,65 työntekijää asiakasta kohden
- Valvontahavainnot osoittavat, että iäkkäiden itsemääräämisoikeutta saatetaan jo nyt rajoittaa liian heikoin perustein ja siitä syystä, että asumispalveluyksiköissä ei ole riittävästi hoitohenkilöstöä

“
Vanhus ei
ole
desimaali

Valvontaviranomaiset näkevät
huolestuttavana sen, että mahdollisen
lakimuutoksen myötä tullaan
systemaattisesti rikkomaan
vanhuspalvelulain 20 §:n mukaisia
velvoitteita

Kiitos!

Ylitarkastaja Anita Paavola, anita.paavola@avi.fi

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto

